

Alguns estats d'arreu del món han volgut que els símbols que serveixen per a identificar-los siguin un reconeixement del respecte per les comunitats nacionals i lingüístiques que conviuen en el seu si. A l'estat espanyol, aquesta és encara una assignatura pendent.

Senyes d'identitat, símbols d'estat (I)

El nom del país, la bandera, les monedes, els segells, els passaports... Tots els països es presenten als seus ciutadans i a la resta d'estats del món a través de símbols.

L'elecció dels símbols no és en absolut una cosa sense importància. A partir d'aquests emblemes, els estats intenten transmetre quina mena de país són, creuen ser, o volen fer creure que són. Els símbols participen en la creació de la imatge exterior dels estats, però al mateix temps expressen quina imatge tenen els estats d'ells mateixos.

La tria del nom oficial d'un país, la confecció de segells, monedes, i documents d'identitat, i la decisió de triar en quina llengua seran impresos tots aquests elements no són de cap manera qüestions negligibles. Mitjançant aquests símbols, milers i milers de ciutadans de tot el món coneixeran l'existència, la realitat i la naturalesa dels altres estats. A partir dels emblemes i del respecte que mostrin per la diversitat lingüística i nacional, els ciutadans dels estats plurinacionals es poden reconèixer membres de l'estat en què viuen.

La certesa que els símbols representen un paper important en la identificació dels ciutadans amb l'estat ha fet que molts estats plurinacionals optin per plasmar-hi totes les llengües que es parlen al seu territori. L'estat espanyol, tot i l'evident pluralitat dels pobles que el conformen, no

ha volgut seguir mai aquest camí.

Estats plurals, símbols plurals. El primer pas per introduir la diversitat nacional en els elements identificadors de l'estat és institucionalitzar el nom del país en totes les llengües que s'hi parlen.

La diversitat lingüística i nacional en els emblemes d'un estat reforça el sentiment de pertinença dels seus ciutadans.

Un cop fet aquest pas, hauria de ser més fàcil imprimir segells i monedes plurilingües i passar després al plurilingüisme en els DNI i els passaports. Tot plegat no és un procés tan complicat. Així ho mostra la gran quantitat de precedents que hi ha en aquest terreny.

No és el mateix, per exemple, dir-se "Macedònia" que "Antiga ex-República Iugoslava de Macedònia". I no és el mateix per a un país tenir un nom oficial en una única llengua que tenir també un nom oficial en moltes llen-

gües. Això ho saben molt bé països com Finlàndia.

"Suomen Tasavalta" en finès, i "Republiken Finland" en suec (la minoria sueca només representa un 6,4% de la població total de país) són els dos noms oficials de la República de Finlàndia. El Regne de Bèlgica es diu oficialment "Koninkrijk Belgie" en flamenc, "Royaume de Belgique" en francès, i "Konigreich Belgien" en alemany (que també és oficial) per la petita minoria de parla alemanya, el 0,6% de la població. Suïssa té la seva denominació oficial, Confederació Suïssa, en les quatre llengües oficials i nacionals del país: alemany, francès, italià i romanx. Israel es diu oficialment "Medinat Yisra'el" en hebreu i "Dawlat Isra'il" en àrab. Els dos noms oficials de Noruega són "Norge" i "Noreg", ja que a Noruega es parlen dues modalitats oficials de noruec: el bokmål, parlat pel 80% de la població, i el nynorsk, parlat per un 20%. Espanya es diu oficialment "Reino de España".

Una denominació oficial en una única llengua: el castellà. Fins i tot quan els organismes estatals usen altres denominacions igualment vàlides del nom de l'estat: "Espana" o "Estado Español", sempre ho fan en castellà.

Totes les enciclopèdies, guies de viatge o documents oficials fets o redactats en un país estranger (o aquí mateix) porten sempre i de forma invariable "Espa-

na”, “Estado español” o “Reino de Espana”. Mai no hi trobarem el seu equivalent en català, basc, gallec, o occità. En canvi, si en les mateixes enciclopèdies, guies, o en documents oficials consultem el nom de Bèlgica, Finlàndia, Noruega, Suïssa o Israel, hi trobarem amb gran sorpresa (però de forma ben natural) les diferents denominacions oficials plurilingües d'aquests països.

Els mots per donar una denominació oficial plurilingüe al nom d'estat espanyol existeixen: “Espainiako Erresuma” és la traducció basca de “Regne d'Espanya”; “Reiaume d'Españha”, n'és la versió occitana aranesa; i “Reino de Espana”, la versió gallega (que coincideix amb la castellana). Els mots, doncs, hi són, el que potser no hi ha és la voluntat política de fer arribar fronteres enllà un missatge clar que l'estat espanyol és un estat plurinacional i plurilingüe.

Monedes anunci. Imprimir una moneda en totes les llengües parlades en un estat, a més de ser una mostra d'escrupolós respecte envers tots els ciutadans que hi viuen, és una forma molt efectiva de donar a conèixer la realitat plural lingüística i nacional d'un país.

I ho és perquè la gent, quan viatja, una de les primeres coses que fa és fixar-se en la moneda del país que visita. La raó és ben prosaica: evitar que l'enganyin amb el canvi. Però aquesta acció, tan pragmàtica, de mirar què es posen a les butxaques, acaba per donar-los (encara que sigui de forma gairebé imperceptible) una imatge de la realitat nacional, i lingüística del país pel qual es viatja.

Segurament, molts ciutadans dels Països Catalans que han viatjat món enllà i s'han trobat davant monedes plurilingües, per exemple els francs suïssos, s'han preguntat per què la pesseta no podia aprendre de llengües i ser impresa en tots els idiomes que

són cooficials a l'estat espanyol.

Sense pessetes plurilingües, serà molt difícil que els nostres visitants arribin a saber mai que a Espanya la gent parla en català, en basc, en gallec, i en occità, i no només en castellà, tal com pensen.

Finlàndia, Suïssa, Israel, Bèlgica, Noruega, coherents amb el seu plurilingüisme i amb el respecte a totes les comunitats nacionals que hi conviuen, han volgut que la seva moneda sigui impresa en totes les llengües oficials als seus estats.

Els bitllets de francs suïssos s'imprimeixen en quatre llengües sense cap dificultat perquè els suïssos creuen fermament que totes les llengües suïsses, per modestes que siguin (i el romanx, parlat per un 0,6% de la

població suïssa, és una llengua ben modesta), bé es mereixen una senzilla inscripció en un tros de paper.

Les monedes suïsses (igual que els segells), a causa de les seves reduïdes dimensions, duen una única i neutra inscripció: “Helvetia”. Els francs belgues s'imprimeixen en francès, neerlandès i alemany. Les lliures irlandeses s'imprimeixen en gaèlic, la llengua nacional d'Irlanda, i porten una petita llegenda en anglès, llengua oficial però no nacional del país. Els shekels israelians es fan en àrab, hebreu i anglès. Els marcs finlandesos, en finès i suec. Els dinars iugoslavs s'imprimeixen en caràcters ciríl·lics i llatins. Les monedes de les excolònies de França i la Gran Bretanya sovint porten al costat de la

Mitjançant els símbols, milers i milers de ciutadans de tot el món coneixeran l'existència, la realitat i la naturalesa dels altres estats. Els símbols també expressen quina imatge tenen els estats d'ells mateixos.

llengua nacional una llegenda en la vella llengua colonial, que també acostuma a ser oficial i que en algunes ocasions té l'avantatge afegit d'escriure's en caràcters llatins. A Noruega les corones són bilingües. A Espanya les pessetes només s'imprimeixen en castellà.

'Pecetes' catalanes. Les monedes catalanes de l'època de major esplendor de Catalunya i de la corona catalano-aragonesa havien parlat en català, llatí, castellà

La pesseta, com a unitat monetària, va néixer a Catalunya durant l'ocupació napoleònica. Malgrat això, no parla català.

i, fins i tot, en àrab com els mancusos d'or del comte Ramon Berenguer I (1023-1076).

Avui, però, la pesseta (o pece-ta, una peça petita), malgrat ser una innovació catalana, no parla català.

Fent una mica d'història, la pesseta, com a unitat monetària, va néixer a Catalunya durant l'ocupació napoleònica. Molt més tard i un cop abdicà Isabel II (1868), va emigrar a Madrid de la mà del català i ministre d'His-

senda Laureà Figuerola. Allà, per gràcia del nou govern revolucionari, es va convertir, l'any 1869, en la nova unitat monetària del país. La primera pesseta fou una moneda de cinc grams de plata.

Perquè la moneda espanyola nascuda catalana pogués parlar en català (al cap de 70 anys) varen caldre uns fets ben tràgics. Durant la Guerra Civil espanyola (1936-1939) el govern de la II República i el govern franquista, a Burgos, van encunyar moneda de forma simultània. També ho van fer molts ajuntaments d'arreu de l'estat, com també el govern d'Euskadi i la Generalitat de Catalunya.

Aquesta multiplicitat d'encunyacions fou deguda, en part, a la manca de moneda en circulació, fruit de l'acaparament de la moneda de plata, i a la impossibilitat de la Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre (FNMT) per imprimir i fer arribar a tot arreu la moneda que fabricava.

Però, de fet, si s'encunyà tanta moneda fou perquè ni el govern de Madrid ni el govern de Burgos no podien reconèixer la moneda de l'altre bàndol, ja que hauria estat reconèixer la legitimitat de l'enemic. Sabien que el primer dels dos governs la moneda del qual fos rebutjada pels seus propis ciutadans o pels països estrangers estaria abocat a la derrota final.

Enmig, doncs, d'aquest context tan difícil (o precisament per aquest context difícil), la pesseta va poder ser impresa en català. Eren les pessetes que imprimien, per manca de numerari, la Generalitat i els ajuntaments catalans, i alguns de la resta dels Països Catalans.

Antoni Turró, en el seu llibre *El paper moneda a Catalunya* (l'*Avenç* i la Diputació de Barcelona, 1982) explica que dels 1.075 municipis que hi havia a Catalunya durant la Guerra Civil, 687 i 33 agregats van emetre moneda pròpia. Gairebé tota aquesta moneda, més la de la Generalitat de Catalunya, va ser encunyada o impresa en català. En al-

guns dels pocs casos que s'imprimí moneda en castellà fou quan les tropes franquistes eren a prop d'un poble, o quan ja l'havien ocupat i encara no hi havia arribat la moneda dels rebels.

Motius catalans. Però si encunyar monedes en català (i en altres llengües) és important, també ho és el fet que aquestes monedes tinguin la sensibilitat d'incloure motius catalans en la seva part gràfica.

Els estats plurinacionals tenen cura d'incloure en les seves monedes i bitllets motius que des del punt de vista nacional siguin neutres per tal de no ofendre i ferir els sentiments nacionals de ningú, i així opten per grafismes

amb els quals tothom s'hi pugui sentir identificat. No cal dir que en les monedes i els bitllets espanyols la història és una altra.

Si revisem el període que va des de 1833 (inici del regnat d'Isabel II) fins els nostres dies, trobem algunes, molt poques, mostres de monedes i paper moneda que incloguin motius catalans.

Algunes de les rares excepcions han estat una moneda de plata d'una pesseta encunyada a Barcelona el 1837. A l'anvers duu l'escut de Catalunya i la llegenda "*Isabel II Reyna constitucional de las Españas*", i al revers, "*Principado de Cataluña, 1 peseta, 1837*".

També trobem les medalles, adaptades a valors monetaris, de

Tretze Propostes per a uns símbols plurals

Aquestes són algunes de les mesures que els nostres governants podrien posar en pràctica per tal que l'estat espanyol tingui, per fi, uns símbols que pregonin la seva pluralitat nacional i lingüística:

Nom de l'estat

—Que sigui oficial —i d'ús obligatori— la denominació plurilingüe del nom de l'estat.

—Que els documents generats pels organismes de l'administració de l'estat i els serveis diplomàtics duguin un encapçalament que inclogui la denominació plurilingüe de l'organisme que els expedeix.

—Que en tots els tractats, pactes, convenis, conferències, olimpíades, etc. que signi o ratifiqui l'estat espanyol o en què participi, s'hagi d'utilitzar el nom de l'estat i dels seus organismes oficials en la seva denominació plurilingüe.

Monedes

—Que els textos que de les monedes i els bitllets que s'encunyen o s'imprimeixin a l'estat espanyol estiguin escrits íntegrament en les cinc llengües que tenen reconeixement cooficial:

castellà, català, basc, gallec i occità.

—Que els motius de les monedes i dels bitllets de l'estat espanyol avui dedicats al rei i a la família reial siguin substituïts per motius dedicats a difondre la pluralitat nacional d'Espanya.

—Que es creï un Banc de Catalunya amb capacitat per emetre moneda, tal com fa avui el Bank of Scotland.

—Que els bitllets de l'euro emesos per l'estat espanyol portin des del primer dia un redactat en totes les llengües cooficials a l'estat espanyol.

Segells

—Que l'estat delegui competències de la Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre a les comunitats autònomes per garantir-los la capacitat d'imprimir segells.

—Que els mots "Espana Correos", "Espana" o "Correos", s'estampin als segells en totes les llengües cooficials de l'estat. O en el seu defecte:

—Que desaparegui "España Correos" en favor d'"E", que és el codi postal internacional de l'estat espanyol. Alternativament, els segells podrien portar "RE" (en basc "EE"), les sigles de "Reino de Espana". També podrien

portar "JCIR" ("Joan Carles I Rei"). O usar només el bust del rei en un racó, com es fa a la majoria de segells de la Gran Bretanya.

—Que totes les llegendes explicatives al peu o a l'interior dels segells es redactin en totes les llengües cooficials en alguna comunitat autònoma.

—Que se suprimeixin els segells dedicats al rei i a la seva família, pel fet que representen la pèrdua de multitud d'ocasions per difondre la realitat, plurinacional, pluricultural i plurilingüe de l'estat.

—Que a les comunitats autònomes amb llengua pròpia diferent del castellà, les inscripcions dels mata-segells siguin monolingües en la llengua pròpia de la comunitat o, en el seu defecte, plurilingües, i que la llegua pròpia de la comunitat autònoma ocupi una posició preferent.

—Que s'autoritzi els ajuntaments a escollir lliurement els motius dels mata-segells de les seves poblacions, en els quals al costat de la data i del nom del poble figuraria, en comptes de la província, el nom de la comunitat autònoma a la qual pertany cada població. **J. M. / G. R.**

El respecte de les minories nacionals d'Europa és molt divers entre els diferents estats de la UE. Espanya i França són dos dels estats més uniformitzadors del continent.

ARXIU / EFE

la Unió Catalanista de l'any 1900. Aquestes porten al revers la llegenda llatina "*Vindicamus haereditatem patrum nostrorum*", i Sant Jordi i la llegenda "*Unió Catalanista*" a l'anvers. I no oblidem les ben recents monedes de diferents valors dels Jocs Olímpics de Barcelona.

Pel que fa al paper moneda, quan hi ha hagut motius catalans (ben pocs), ha estat per la catalanitat de la personalitat o dels elements que hi eren representats i no pas per emprar la llengua catalana. Així passava en els vells i famosos bitllets de 500 pessetes de Jacint Verdaguer i en els de l'escultor Mariano Benlliure; en els d'una pesseta de la Dama d'Elx o en els de cinc pessetes de Jaume Balme. O en els bitllets de 5.000 pessetes, dedicats al

pintor Marià Fortuny i fets a Barcelona durant la II República, que no van arribar a circular mai.

En definitiva, a diferència del que passa món enllà, la moneda encunyada a l'estat espanyol ha demostrat, en més d'un segle i mig, tenir molt poca sensibilitat envers la realitat i llengua catalanes (i les altres realitats i llengües), la mateixa insensibilitat envers la diversitat que l'estat espanyol ha mostrat en la confecció de segells.

Segells que parlen. Hi ha molta gent que no es fixa en els segells que van enganxats a les cartes que rep ni en els que enganxa a les cartes que envia. Però, qui més qui menys, algun cop s'ha aturat en aquell segell tan acolorit o tan cridaner que es presenta adherit al sobre d'una potser menys bonica factura. Qui ho hagi fet, no haurà pogut per menys que entreveure les enor-

Tots els estats han comprès les possibilitats dels segells, però alguns estats plurinacionals les han enteses positivament.

mes possibilitats que els segells ofereixen per a difondre idees i missatges. Les mateixes possibilitats que hi han vist tots els estats del món.

Tots els països del món, sense que l'espanyol en sigui una excepció, han usat, i encara usen, els segells per difondre un missatge perfectament clar i estructurat sobre la seva realitat. Cada país usa els segells per vendre

i donar a conèixer breus i pictòriques pinzellades de la seva història, de la seva geografia, de la seva riquesa natural, dels seus atractius turístics, dels seus mites...

No hi ha cap esdeveniment important que passi en un país qualsevol que no tingui dedicat el seu segell. Així, per exemple, tots els països organitzadors dels Jocs Olímpics (d'estiu o d'hivern) i Paralímpics han dedicat sèries senceres de segells a aquest esdeveniment.

En els moments més difícils o més agres de les diferents històries nacionals, els segells han servit de vehicle per a la més descarada propaganda del règim instal·lat al poder. I, si no, pensem en els missatges que difonien els segells del franquisme amb Gibraltar omnipresent, els aniversaris dels "anys de pau" o l'exaltació dels conqueridors i la colonització d'Amèrica. Missatges semblants als que s'imprimen

La comarca del Lluçanès

Jordi Cortès i Roser Serra

La comarca del Lluçanès és l'objecte d'aquest estudi, orientat -des de la perspectiva de la geografia i de la geohistòria- a conèixer un territori de característiques ben definides, actualment, però, mancat de reconeixement administratiu.

175 pàgs. 2.500 ptes.

R. Dalmau, editor
"Camí Ral", 9

Lleons i bèsties exòtiques a les ciutats catalanes

Joan de Déu Domènech

Es tracta de lleons, papagais, óssos, camells..., tots ells de carn i ossos, que tenen els reis i els consellers de les ciutats de la Corona d'Aragó entre els segles XIV i XVIII. A Barcelona, a Perpinyà, a València, a Tortosa..., tenir-ne era símbol de poder.

92 pàgs. 700 ptes.

R. Dalmau, editor
"Episodis de la Història", 310

EL CANIGÓ

Joseph Ribas

Narrat amb un to poètic, el llibre explica la importància d'aquesta muntanya en moments crucials de la història de Catalunya; a la vegada que fa un repàs dels escriptors i pintors a qui ha inspirat en llurs obres. El llibre inclou una breu guia i uns quants itineraris pel Canigó i els voltants.

Preu: 6.900 ptes. Eumo Editorial

nom llatí de Suïssa, tal com hem vist que fa amb les monedes. Per a Suïssa, adoptar el nom d'“Helvetia” en segells i monedes no és cap problema ja que és un nom fàcilment reconeixible per a tothom i arreu del món, ja que “CH” (“Confederació Helvètica”) és el distintiu internacional i el nom del país.

I amb els segells espanyols què passa? Si els posem al costat dels suïssos, la comparació no pot ser menys que decebedora.

Els segells postals, tal com avui els coneixem, apareixen a l'estat espanyol l'any 1850 (deu anys després dels primers segells impresos a la Gran Bretanya). Des d'aquella data, s'han emès aproximadament uns 3.500 segells diferents que (llevat d'algunes excepcions, com podrien ser segells benèfics o locals) gairebé sempre han dut inscrites les mateixes paraules: “Espana Correos”, “Correos”, “España”, “Re-pública Espanola”, o “Estado Espanol”. Res més. I sempre en castellà.

mien a Alemanya durant el nazisme, a Itàlia sota el feixisme, o l'URSS sota el règim comunista.

Tots els estats han comprès perfectament les possibilitats dels segells, però alguns estats plurinacionals les han enteses positivament.

Bèlgica imprimeix segells on el nom del país és escrit en francès i neerlandès: “Belgique” i “België”. Canadà fa segells on es llegeix “correu” en francès i anglès. Noruega estampa alguns segells, no tots, on el nom del país és escrit en les dues modalitats oficials de noruec. Tots els segells de Finlàndia són escrits en finès i suec.

Israel fa segells on el nom del país és escrit en hebreu i àrab (les

dues llengües oficials del país), i en anglès, per a ser entesos pels països que usen l'alfabet llatí. El mateix ocorre a Egipte, i a un sens fi de països àrabs, que en els seus segells escriuen el nom del país en àrab (llengua oficial) i en anglès. Grècia estampa els seus segells amb l'alfabet grec, però, al costat, escriu el nom grec del país, *Hellas*, en caràcters llatins.

“Helvetia”, Suïssa, és un cas paradigmàtic i exemplar del respecte a la diversitat. Davant de la impossibilitat material d'escriure “Confederació Suïssa” o “Suïssa” (“Schweiz”, “Suisse”, “Svizzera”, “Svizra”) en les quatre llengües nacionals i oficials del país, imprimeix tots els seus segells amb la llegenda “Helvetia”: el

publica Espanola”, o “Estado Espanol”. Res més. I sempre en castellà.

De totes formes, els segells espanyols, potser per la seva abundor, han tingut un tracte menys desfavorable amb els motius catalans que no pas les monedes i els bitllets. Així, en 146 anys de segells espanyols, en podem trobar un bon grapat en els quals apareix algun tema català, entenant per tema català imatges relacionades amb Catalunya i els Països Catalans. Són segells amb imatges que van des de l'art rupestre valencià al vidre balear, passant per edificis notables de Catalunya, pintors cèlebres (com Sorolla), fins arribar a un segell d'aparició ben recent dedicat a la *bailaora* catalana Car-

men Amaya o un altre dedicat als deu anys de transformació urbana de Barcelona.

Tot cal dir-ho, però, hi ha absències molt notòries en aquests motius catalans. Per exemple, mai no s'hi ha posat un mapa de Catalunya, del País Valencià o les Illes Balears (no un mapa del segle XVI) respecte a Espanya. Ni tampoc s'ha fet cap segell que mostri totes les terres on es parla català (tot i que el 28% de la població de l'estat viu en una comunitat autònoma de parla catalana). Ni tan sols s'ha editat cap segell que contingui el mapa lingüístic de l'estat espanyol, malgrat que el 42% dels ciutadans de l'estat espanyol viuen en comunitats autònomes on existeix la cooficialitat entre el castellà i una altra llengua.

Pel que fa a l'ús de la llengua catalana en els segells espanyols, des del 1976 hi ha hagut alguns, però pocs, molt pocs, segells que porten alguna paraula o alguna inscripció en català. Alguns d'ells són els de l'aprovació dels estatuts d'autonomia de Catalunya, del País Valencià i de les Illes Balears; el del primer centenari del Centre Excursionista de Catalunya; el de l'Orfeó Català o el dels deu anys de transformació urbana de Barcelona.

Tots els segells d'Andorra, dels correus espanyols i francesos, es fan en català des de l'any 1979.

Segells que no surten de casa. Si són pocs els segells espanyols que usen el català (i, cal

No hi ha segells que portant un tema català i usant la llengua catalana tinguin un franqueig suficient per anar fora de l'estat.

dir-ho, no com una pràctica habitual sinó solament de forma testimonial i amb motiu d'efemèrides), es pot dir que són nuls els segells que volen afirmar la pluralitat lingüística i cultural de l'estat espanyol.

Així, no hi ha segells que portant un tema català i usant la llengua

catalana siguin destinats a veure món. És a dir, cap d'aquests segells té el franqueig suficient per ell mateix per poder ser utilitzat de forma natural en enviaments fora de l'estat.

Hom podria pensar que, pel que fa als segells, el que va dir el general de brigada Eliseo Álvarez l'any 1939 quan ocupà Barcelona, encara és vigent: "Estad seguros, catalanes, de que vuestro lenguaje en el uso privado y familiar no será perseguido". Llevat, és clar, que algú es vulgui passar hores i hores, i gastant salivera, enganxant segells de tema català i amb alguna paraula en català, fins arribar a l'import necessari del franqueig internacional.

Joan Moles
Politicòleg i historiador
Gemma Ribas
Periodista i sociòloga

Els cabells d'Absalom

Vicent Josep Escartí

Autobiografia fantàstica de Melcior Agramunt, personatge valencià del segle XVI que va nèixer a Gandia i que fou acusat de fetiller davant del tribunal de la Santa Inquisició.

1.750 pessetes

Editorial 3i4
"Narratives 3i4", 53

Poesia, 3
Obra Completa

Josep Maria de Sagarra

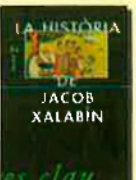
El poema de Nadal
La rosa de cristall
Àncores i estrelles
Entre l'Equador i els Tròpics
Poemes satírics
Poesies disperses i inèdites

Editorial 3i4
"Obra Completa de J. M. de Sagarra", 3

La història de Jacob Xalabín

Aquest volum recull -adaptades a la llengua actual- dues de les més famoses narracions anònimes de la nostra literatura del segle XVI: La història de Jacob Xalabín i La filla de l'emperador Constantí.

Editorial 3i4
"Llibres Clau", 17